

2019

Frende Holding AS

Kvartalsrapport 1. kvartal

Konsernet Frende

Konsernet Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS. Frende Holding AS eies av 15 frittstående sparebanker,

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen, men er basert på distribusjon gjennom eierbankenes omfattende kontornettverk i sine respektive geografiske nedslagsfelt, via egne salgssentre i franchisekanalen, og via elektronisk distribusjon gjennom eierbankene, partnere og frende.no.

Hovedtrekk per 31.03.19 (31.03.18)

- Markedsveksten fortsetter. Bestandspremie i konsernet 31.03.2019 er MNOK 2.993 (2.698) en vekst på 11,0 %.
- Resultat før skatt for 1.kvartal var MNOK 43,7 (-47,9).
- Skadeprosent for egenregning skadevirksomheten var 91,1 (96,8 %)
- Erstatningsandel i livvirksomheten var 77 (58 %)
- Kostnadsprosent skadevirksomhet var 18,6 (19,8 %)
- Kostnadsandel livvirksomheten var 126 (131 %)
- Finansavkastning var MNOK 91,0 (9,4), tilsvarende 2,1 (0,3 %).

Resultat per 31.03.19

Resultat før skatt per 1. kvartal 2019 er MNOK 43,7, tilsvarende kvartal i 2018 hadde negativt resultat med MNOK 47,9.

Forsikringsteknisk resultat i første kvartal er tilnærmet som forventet for årstiden, men betydelig bedre enn fjoråret spesielt i skadevirksomheten. Livvirksomheten har godt risikoresultat, men noe svakere enn 1.kvartal 2018.

Finansresultat i 1. kvartal er på 91,0 (9,4), som gir en avkastning på 2,1 %. Konsernet har rentekostnader knyttet til ansvarlig lån på MNOK 4,5.

Frende konsernet hadde per 1. kvartal brutto forfalt premie på MNOK 1 253,1 (1 055,6). Forfalt premie omfatter risikopremie fra Skade, risikopremie fra Liv, samt sparepremie på IPS og IBP avtaler i Liv. Opptjent premie for egen regning eks sparepremie var MNOK 632,3 (516,2).

Erstatningskostnader for egenregning var MNOK 524,9 (478,1), fordelt på MNOK 418,0 (341,8) i betalte skader og MNOK 106,8 (136,3) i endring erstatningsavsetning og avsatt premiereserve for egenregning. I tillegg er det avgitt innskuddsreserver på MNOK 16,5 (41,9). Skadevirksomheten gir en skadeprosent for egen regning på 91,1 (96,8), etter et kvartal med mange store brannskader, men med positiv utvikling i skadefrekvens og snittskade. Livvirksomheten har et risikoresultat som er kronemessig på nivå med 2 av de 3 foregående år, men med erstatningsandel på 77 % mot 58 % i Q1 2018.

Frende konsernets totale finansinntekter på MNOK 91,0 (9,4) refererer seg til avkastning på plassering i aksjefond, renteportefølje og eiendom. Avkastning i kvartalet ble 2,1 (0,3 %) etter god utvikling i finansmarkedet siste kvartal. Konsernet har felles forvaltning av kollektiv portefølje og selskapsportefølje. Konsernets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko, og anses å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Forsikringsrelaterte driftskostnader er på MNOK 157,4 (151,6). Kostnadsnivå er stabilt, og det er fortsatt fokus på effektivisering og automatisering av driften, samt digitalisering av kundeprosessene.

Resultat før skatt i Frende konsernet 1. kvartal 2019 ble MNOK 43,7 (-47,9)

Totalresultatet viste et overskudd på MNOK 42,4, mot et underskudd i 2018 på MNOK 39,5.

Balanse

Forvaltningskapitalen i Frende konsernet per 1. kvartal var MNOK 9 732,7 (8 424,1), en økning på 15,5 %. Kundeporteføljen utgjør totalt MNOK 4 797,8 mot MNOK 4 097,5 samme tid i 2018. Herav er investeringsvalgporteføljen MNOK 3 631,1 (3 185,8), og kollektivporteføljen MNOK 1 166,7 (911,6). Finansielle investeringer i kollektiv og selskapsporteføljen utgjør totalt MNOK 4 486 mot MNOK 3 751 i 2018, tilsvarende 20 % økning fra foregående år.

Konsernets egenkapital utgjorde pr. 31.03.19 MNOK 1 376,2 mot MNOK 1 269,4 i balanse pr. 31.03.18, og dette utgjorde 14,1 % av forvaltningskapitalen mot 15,1 % foregående år.

Konsernet har ingen gjeld utover ansvarlig lån, lån eller lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet. Som ledd i restrukturering av kapitalen i konsernet ble det i 2018 tatt opp et ansvarlig lån på MNOK 425 i Frende Holding AS.

Framtidsutsikter

Styret mener selskapet fortsatt har et godt fundament for lønnsom vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, og her er fortsatt et stort potensiale for vekst i 2019.

Det er gjort en rekke tiltak for å styrke lønnsomheten etter et relativt svakt år innen skadeforsikringsproduktene i 2018, både for bransjen og for Frende.

Organisasjonen er styrket gjennom 2018, og vil i 2019 ha stort fokus på effektivisering og smidige kundeprosesser gjennom digitalisering.

Styret i Frende Holding AS

Bergen, 6. mai 2019

Resultatregnskap

	01.01 - 31.03.19	01.01 - 31.03.18	31.12.18
Driftsinntekter			
Premieinntekter fra skadeforsikring	487 533 245	435 576 364	1 849 045 747
Premieinntekter livsforsikring	711 835 135	632 479 465	941 838 377
Andre inntekter	3 312 300	3 094 598	12 928 975
<i>Sum driftsinntekter</i>	<u>1 202 680 680</u>	<u>1 071 150 427</u>	<u>2 803 813 099</u>
Verdiendring på investeringsvalgporteføljen Liv	202 154 588	-112 177 055	-216 211 725
Netto inntekter fra investeringer			
Realisert og urealisert gevinst / tap på finansielle eiender	90 638 887	9 287 080	24 165 759
Renteinntekter	1 006 611	116 951	1 043 785
Rentekostnader	-4 465 688		
<i>Sum inntekter fra investeringer</i>	<u>87 179 810</u>	<u>9 404 031</u>	<u>25 209 544</u>
Sum driftsinntekter og netto inntekter fra investeringer	1 492 015 078	968 377 403	2 612 810 918
Erstatningskostnader og endring forsikringstekniske avsetninger			
Erstatningskostnader skadeforsikring	-444 316 506	-421 811 680	-1 507 362 710
Erstatningskostnader livsforsikring	-97 062 837	-98 149 279	-337 117 350
Endring forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	-749 465 737	-344 697 940	-75 753 347
<i>Sum erstatningskostnader og endring forsikringstekniske avsetninger</i>	<u>-1 290 845 080</u>	<u>-864 658 899</u>	<u>-1 920 233 407</u>
Driftskostnader			
Driftskostnader skadeforsikring	-90 472 083	-86 353 038	-350 901 415
Driftskostnader livsforsikring	-66 055 436	-64 821 660	-292 758 700
Andre driftskostnader konsern	-913 180	-411 748	-4 841 928
<i>Sum driftskostnader</i>	<u>-157 440 699</u>	<u>-151 586 446</u>	<u>-648 502 043</u>
Sum erstatningskostnader og driftskostnader	<u>-1 448 285 779</u>	<u>-1 016 245 345</u>	<u>-2 568 735 450</u>
Periodens resultat før skattekostnad	<u>43 729 299</u>	<u>-47 867 942</u>	<u>44 075 468</u>
Skattekostnad	-1 343 442	8 344 102	-19 405 392
Resultat før andre resultatkomponenter	<u>42 385 857</u>	<u>-39 523 840</u>	<u>24 670 076</u>
Netto andre resultatkomponenter			222 985
Totalresultat	<u>42 385 857</u>	<u>-39 523 840</u>	<u>24 893 061</u>
Resultat per aksje	6,3	-5,8	3,7

Balanse

EIENDELER	1.1.-31.3.2019	1.1.-31.3.2018	31.12.18
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler	49 514 434	81 396 049	48 220 615
Sum immaterielle eiendeler	<u>49 514 434</u>	<u>81 396 049</u>	<u>48 220 615</u>
Finansielle eiendeler			
Aksjer, andeler og obligasjoner	4 256 549 402	3 743 759 319	4 168 714 005
Plasseringsmidler bank	228 974 516	6 906 746	225 599 909
	<u>4 485 523 917</u>	<u>3 750 666 065</u>	<u>4 394 313 914</u>
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser			
Gj.forsikring av ikke opptjent bruttopremie	7 895 710	7 148 118	13 772 838
Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning	115 534 743	114 327 014	127 366 789
	<u>123 430 453</u>	<u>121 475 132</u>	<u>141 139 627</u>
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	1 221 355 494	1 116 323 257	726 607 726
Fordring i forbindelse med gjenforsikrings - forretninger	15 457 088	8 319 847	38 227 782
	<u>1 236 812 582</u>	<u>1 124 643 104</u>	<u>764 835 508</u>
Andre eiendeler			
Varige driftsmidler	16 154 597	14 400 480	16 194 279
Bankinnskudd	134 565 563	102 656 765	114 092 687
	<u>150 720 160</u>	<u>117 057 246</u>	<u>130 286 966</u>
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Forskuddsbetalte kostnader	55 520 181	42 998 339	52 110 585
	<u>55 520 181</u>	<u>42 998 339</u>	<u>52 110 585</u>
Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Andre finansielle eiendeler	3 631 131 200	3 185 847 653	3 327 174 802
	<u>3 631 131 200</u>	<u>3 185 847 653</u>	<u>3 327 174 802</u>
Sum eiendeler	<u>9 732 652 927</u>	<u>8 424 083 587</u>	<u>8 858 082 017</u>
EGENKAPITAL OG GJELD	1.1.-31.3.2019	1.1.-31.3.2018	31.12.18
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (6.760.000 aksjer pål. kr. 100,-)	676 000 000	676 000 000	676 000 000
Overkursfond	80 688 618	80 688 618	80 688 618
Sum innskutt egenkapital	<u>756 688 618</u>	<u>756 688 618</u>	<u>756 688 618</u>
Opptjent egenkapital			
<i>Fond</i>			
-Risikoutjevningfond	65 844 567	59 231 626	65 844 567
-Avsetning til garantiordningen	75 300 000	67 000 000	75 300 000
<i>Annen opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital/ udisp årsresultat	478 365 939	386 476 123	435 980 082
	<u>619 510 506</u>	<u>512 707 749</u>	<u>577 124 649</u>
Sum egenkapital	<u>1 376 199 124</u>	<u>1 269 396 367</u>	<u>1 333 813 267</u>
Ansvarlig lån	425 000 000		425 000 000
Forsikringsmessige avsetninger			
Forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	5 068 657 447	4 459 942 741	4 283 985 301
Forsikringstekniske avsetninger skadeforsikring	2 534 178 624	2 287 534 057	2 400 904 351
	<u>7 602 836 071</u>	<u>6 747 476 798</u>	<u>6 684 889 652</u>
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	36 065 761	34 094 842	35 511 791
Gjeld til reassurandør	2 992 518	18 257 265	73 228 651
Utsatt skatt forpliktelse	29 385 154	40 749 743	29 385 154
Betalbar skatt	17 210 962	34 613 001	41 939 842
Annen gjeld	183 052 236	227 407 867	180 066 891
	<u>268 706 631</u>	<u>355 122 718</u>	<u>360 132 329</u>
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader	59 911 101	52 087 705	54 246 766
	<u>59 911 101</u>	<u>52 087 705</u>	<u>54 246 766</u>
Sum egenkapital og gjeld	<u>9 732 652 927</u>	<u>8 424 083 588</u>	<u>8 858 082 017</u>

Endringer i egenkapital

	Aksjekapital	Overkursfond	Risiko- utjevningssfond	Avsetning til garantiordningen	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.18	676 000 000	80 688 618	59 231 626	67 000 000	425 999 963	1 308 920 207
Sikkerhetsavsetning oppløst- prinsippendring					-	-
Endring garantiavsetning				-	-	-
Endring risikoutjevningssfond			-		-	-
Periodens disponering opptjent egenkapital					-39 523 840	-39 523 840
Egenkapital pr. 31.03.18	676 000 000	80 688 618	59 231 626	67 000 000	386 476 123	1 269 396 367
Egenkapital pr 01.01.19	676 000 000	80 688 618	65 844 567	75 300 000	435 980 082	1 333 813 267
Endring garantiavsetning				-	-	-
Endring risikoutjevningssfond					-	-
Periodens disponering opptjent egenkapital					42 385 857	42 385 857
Egenkapital pr. 31.03.19	676 000 000	80 688 618	65 844 567	75 300 000	478 365 939	1 376 199 124

Solvens II

Basert på beregninger ved utgangen av 1. kvartal 2019 er solvensmarginen innenfor målsatt solvensmargin for foretakene i Frende Holding Konsern.

Kontantstrøm konsern

	01.01 - 31.03.19	01.01 - 31.03.18	01.01.-31.12.18
<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>			
Netto innbetalt til premier	686 948 471	815 806 090	2 629 014 067
Netto kontantstrøm reassuranse	-38 634 781	-31 844 272	-58 351 380
Finansinntekter	18 148 431	19 421 858	100 441 990
Andre inntekter/ andre kostnader	3 332 560	3 105 098	13 007 160
Utbetalte erstatninger	448 149 815	398 629 051	1 569 910 613
Forsikringsrelaterte driftskostnader	146 365 964	192 774 424	479 105 449
Betalt skatt	26 071 624	22 548 410	54 410 345
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	49 207 278	192 536 888	580 685 430
<i>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</i>			
Netto investert i aksjer datterselskap			
Nettoinvestert i finansielle eiendeler	19 587 705	139 316 102	849 599 024
Netto investert i driftsmidler	199 330	525 988	6 522 347
Netto investert i immaterielle eiendeler	6 370 260	12 513 795	34 367 558
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-26 157 295	-152 355 885	-890 488 929
<i>Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter</i>			
Ansvarlig lån			425 000 000
Betalt utbytte	-	-	-65 000 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-	360 000 000
Netto likviditetsendring	23 049 983	40 181 003	50 196 501
Likviditetsbeholdning inngående i perioden	119 579 018	69 382 512	69 382 517
Likviditetsbeholdning utgående i perioden	142 629 002	109 563 512	119 579 018

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Delårsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34. Regnskapsprinsippene benyttet i delårsrapporten er de samme som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2018.

Regnskapet er ikke revidert.

Note 2 Spesifikasjon premieinntekter og erstatninger

	31.03.19			31.03.18			31.12.18		
	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Premieinntekter for egen regning									
Forfalt bruttopremie	571 339 996	681 751 782	1 253 091 778	517 327 967	634 773 521	1 152 101 488	1 979 726 487	933 342 599	2 913 069 086
- Avgitt gjensikringspremie	-4 014 323	-322 918	-4 337 241	-3 328 859	-14 903 481	-18 232 340	-39 061 816	-51 000 315	-90 062 131
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-73 915 300		-73 915 300	-73 213 710		-73 213 710	-93 034 610		-93 034 610
- Endring i gjensikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	-5 877 128		-5 877 128	-5 209 034		-5 209 034	1 415 686	-	1 415 686
Overført premiereserve fra andre		30 406 271	30 406 271		12 609 425	12 609 425		59 496 093	59 496 093
<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>	<i>487 533 245</i>	<i>711 835 135</i>	<i>1 199 368 380</i>	<i>435 576 364</i>	<i>632 479 465</i>	<i>1 068 055 829</i>	<i>1 849 045 747</i>	<i>941 838 377</i>	<i>2 790 884 124</i>

	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Erstatninger for egen regning									
Brutto betalte erstatninger	386 805 436	44 374 570	431 180 006	316 149 926	33 217 973	349 367 899	1 310 365 718	130 478 958	1 440 844 676
-Gjensikringsandel av betalte erstatninger	-2 650 419	-10 517 480	-13 167 899	-1 399 234	-6 189 754	-7 588 988	-2 556 117	-15 330 301	-17 886 418
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	59 358 973	35 206 409	94 565 382	105 150 215	24 956 636	130 106 851	198 699 609	46 170 530	244 870 139
- Endring i gjensikringsandel av brutto erstatningsavsetninger	802 516	11 029 529	11 832 045	1 910 773	-3 096 728	-1 185 955	853 500	-15 079 230	-14 225 730
Overføring av premiereserve til andre		16 969 809	16 969 809		49 261 152	49 261 152		129 065 937	129 065 937
<i>Sum erstatningskostnader for egen regning</i>	<i>444 316 506</i>	<i>97 062 837</i>	<i>541 379 343</i>	<i>421 811 680</i>	<i>98 149 279</i>	<i>519 960 959</i>	<i>1 507 362 710</i>	<i>275 305 894</i>	<i>1 782 668 604</i>

Note 3 Nøkkeltall i skadeforsikring

	31.03.19	31.03.18	31.12.18
Kostnadsandel	18,6 %	19,8 %	19,0 %
Skade % E/R	91,1 %	96,8 %	81,5 %
Combined Ratio	109,7 %	116,7 %	100,5 %
Skade % Brutto	89,7 %	94,9 %	80,0 %